

SO03 Need to - Fastholde tilbud om natcaféer til de allermost udsatte borgere

Baggrund

En natcafé¹ er et tilbud for udsatte og hjemløse borgere og kan betegnes som et lavtærskeltilbud² med f.eks. nødovernatning, der kan benyttes af personer, der ikke ønsker at benytte almindelige herbergstilbud efter servicelovens § 110. Natcaféerne er etableret efter servicelovens § 110, men brugerne registreres ikke og adskiller sig dermed fra et traditionelt herbergsophold. Social- og Ældreministeriet har ændret praksis for finansiering af natcaféer. Til og med 2021 har det været en accepteret praksis for Københavns Kommune og andre kommuner at finansiere natcaféerne over taksterne til de herberger, som de er knyttet til. Ministeriet har nu ændret praksis, så omkostningerne for natcaféer ikke længere indgår i den samlede takst for et herberg. Praksisændringen betyder, at natcaféerne og herbergerne fra og med 2022 har særskilte budgetter og takster.

Need to

Der er tale om en praksisændring, hvor Social- og Ældreministeriet har oplyst, at den hidtidige praksis om at lade udgiften til drift af natcaféer indgå i taksten for det herberg som natcaféen er knyttet til, ikke længere er muligt. Finansieringsgrundlaget for drift af natcaféer er dermed ændret, når en del af driftsudgifterne ikke længere kan dækkes via indtægter fra mellemkommunal refusion eller statsrefusion.

Kommunerne har ansvar for at sikre, at der er tilstrækkeligt med tilbud til de mest udsatte borgere, herunder tilbud hvor de kan opholde sig om natten. Københavns Kommune har således en forpligtigelse til fortsat at have tilbud til de hjemløse borgere, der tager ophold i natcaféerne.

Indhold

Københavns Kommune har drevet fire natcafétilbud i tilknytning til eksisterende herberger på Sundholm ("Caféen"), i forbindelse med Mændenes Hjem ("Café Klare" og "Kontaktstedet") og i forbindelse med Kirkens Korshærs Herberg på Hillerødgade ("KKH Natcaféen"). KKH Natcaféen har været drevet som en del af driftsoverenskomsten med Kirkens Korshærs Herberg, som ophørte pr. 31. december 2021.

Københavns Kommune har en forpligtigelse til at sikre tilstrækkeligt med tilbud og kapacitet til de mest udsatte borgere (serviceloven § 4³). Socialforvaltningen vurderer derfor, at det er nødvendigt, at alle fire natcaféer fortsætter, da natcaféerne udfylder en central rolle i de hjemløses overnatningsmuligheder. Eksempelvis har KKH Natcaféen i

¹ VEJ nr 9031 af 14/01/2021 Vejledning om botilbud m.v. til voksne. 191. Bestemmelsen i servicelovens § 177, nr. 5, omfatter adgang til refusion af ydelser i forbindelse med boformen, herunder også udgifter i forbindelse med efterforsorg i indtil et år efter udflytningen fra § 110-boformen. Akuttstilbud i form af natcaféer eller væresteder med nødovernatning kan etableres såvel efter servicelovens § 104 som efter § 110, men forudsætter en organisatorisk og strukturel tilknytning til § 110-boformen for at være omfattet af adgangen til statsrefusion.

² Et lavtærskeltilbud bliver anvendt om initiativer, hvor en sårbar målgruppe gratis kan henvende sig fra gaden uden at blive registreret nogen steder. Tilsvarende kan kommunens væresteder også betegnes som lavtærskeltilbud. Disse drives dog jf. SEL § 104. Modsat er højtærskeltilbud, som kræver registrering og ofte indebærer et behandlingsforløb, hvor der stilles krav til brugeren.

³ Serviceloven § 4, Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

januar måned 2022 haft en daglig belægningsprocent mellem 80 og 90 på stedets 30 pladser.

Til og med 2021 var praksis, at udgiften til en natcafé indgik i taksten for det herberg, som natcaféen var tilknyttet. Der er derfor indhentet statsrefusion og mellemkommunal refusion i forhold til hele udgiften for både herberg og natcafé frem til 2021. Den nye praksis betyder delte budgetter og egne takster for henholdsvis herbergerne og natcaféerne. Mellemkommunal refusion og statsrefusion kan således kun indhentes, hvis borgerne registreres, hvilket sker ved herbergsophold, men ikke ved ophold i en natcafé. Natcaféerne mangler derfor en del af deres finansieringsgrundlag fra 1. januar 2022, når der ikke længere kan indhentes indtægter i form af salg af pladser eller statsrefusion.

Socialforvaltningen har - i samarbejde med Mændenes Hjem og Kirkens Korshær - afdækket mulighederne for her og nu og i videst muligt omfang at videreføre natcaféerne som § 110-tilbud, herunder at kunne registrere borgernes ophold i natcaféerne.

Socialforvaltningens løsning for fortsat drift af natcaféerne i 2022, og til der foreligger mere klarhed om en langtidsholdbar løsning, herunder når ministeriets kommer med en udredning for området (jf. nedenfor) - er således:

- *Café Klare* finansieres fremadrettet som et §110 tilbud med separat budget, takst og registrering af brugere. Hermed er det fortsat muligt at indhente stats- og mellemkommunal refusion, og finansieringsgrundlaget er derfor uændret i forhold til tidligere år.
- *Caféen på Sundholm* finansieres fremadrettet som et §110 tilbud med separat budget, takst og registrering af brugere. Hermed er det fortsat muligt at indhente stats- og mellemkommunal refusion, og finansieringsgrundlaget er derfor uændret i forhold til tidligere år.
- *Kontaktstedet* drives videre som et tilbud efter servicelovens § 110 med separat takst og budget, *men uden registrering af brugerne* og dermed uden mulighed for at indhente stats- og mellemkommunal refusion. Kontaktstedet har ikke egentlig overnatningskapacitet, men fungerer mere som et natligt opholdssted med flere hundrede korte ophold i løbet af en nat, og dermed er det ikke muligt i praksis at registrere borgerne ift. overnatninger. Finansiering af driften for Kontaktstedet udestår i forhold til den andel, der vedrører indtægter i form af mellemkommunal refusion og statsrefusion.
- *KKH Natcaféen* er - med virkning fra 1. januar 2022 - et privat tilbud uden driftsoverenskomst med Københavns kommunen. Kirkens Korshær ønsker at drive natcaféen videre som et tilbud efter servicelovens § 110 med separat takst og budget, *men uden registrering af brugerne*. Kirkens Korshær kan dermed ikke indhente driftsmidler via salg til kommunerne til finansiering af deres natcafé. Kirkens Korshær har oplyst, at de for nærværende forventer at kunne finansiere driften af KKH Natcaféen med private midler, indtil de forventer at få midler fra statens pulje. Kirkens Korshærs natcafé er et centralt tilbud til de hjemløse i København på Nørrebro, og Socialforvaltningen vurderer, at der er behov for, at Kirkens Korshær fortsat driver en natcafé i tilknytning til deres herberg

Social- og Ældreministeriet har tilkendegivet, at de vil udmønte 4,0 mio. kr. over 2 år i en pulje til dækning af udgifter til natcaféer, som private tilbud kan søge. Kirkens Korshær og Mændenes Hjem vil søge tilskud fra denne pulje til Kontaktstedet og KKH Natcafé. Det lægges til grund for dette need-to notat, at Mændenes Hjem og Kirkens Korshær søger puljen i 2022. Endvidere lægges det til grund, at Kirkens Korshær ikke har brug for yderligere finansiering. Puljen er endnu ikke udmeldt, så der er derfor endnu ikke mulighed for at søge midler.

Forventet effekt og opfølgning

Ved at sikre driften af natcaféerne lever Københavns Kommune op til forpligtelsen, om at have tilbud for de allermost udsatte borgere. Der vil derfor fortsat være kapacitet til hjemløse borgere, der i korte perioder har behov for at søge væk fra gaden i f.eks. aften- og nattetimerne eller i de kolde måneder.

Social- og Ældreministeriet har i forlængelse af praksisændringen inviteret KL og 6-byerne til at deltage i et udredningsarbejde i regi af Social- og Ældreministeriet, hvor der skal ses på rammerne for såkaldte lavtærskeltilbud, herunder finansiering og sikring af kapaciteten i fremtiden.

Københavns Kommune deltager i udredningsarbejdet. Når der foreligger et resultat af arbejdet, vil Socialforvaltningen arbejde på en langtidsholdbar løsning for fortsat drift og finansiering af natcaféer. Der er ikke oplyst, hvornår dette arbejde forventes færdigt.

Økonomi

Café Klare og Caféen har med ovennævnte løsning fortsat fuld finansiering af driftsudgiften. Kirkens Korshær forventer at kunne finansiere driften af KKH Natcafé via statens pulje og private midler.

På Kontaktstedet i tilknytning til Mændenes Hjem registreres brugerne af natcaféen ikke. Der kan derfor ikke længere hentes indtægter via salg af pladser, mellemkommunal refusion eller statsrefusion (50% af taksten) til at dække en del af driftsudgiften.

Socialforvaltningens merudgift til drift af Kontaktstedet er beregnet til 3,9 mio. kr. før kendskab til evt. tilskud fra statslig pulje og er derfor et udtryk for det maksimale finansieringsbehov. Merudgiften er som følge af manglende indtægter ved salg på 2,945 mio. kr. og færre indtægter fra statsrefusion på 942 t.kr.

Tabel 1: Beregnede merudgifter ved ny praksis og før statslige puljemidler for Kontaktstedet

Natcaféer - 2022 (1.000 kr.)	Kontaktstedet
Budget - nettoudgift ny praksis	4.828
<i>Andel salg jf. 2020 - herbergsophold</i> Færre indtægter salg/ mellemkommunal refusion	61% 2.945
<i>Andel KK-borgere jf. 2020</i> Netto driftsudgift KK-borgere Færre indtægter fra statsrefusion (50%)	39% 1.883 942
Merudgift pga. af ny praksis	3.887
Budgetbehov til drifts af natcafé i 2022	3.900
Nettoudgift KK ved gl. praksis	942

Der er i første omgang behov for etårige midler i 2022 indtil der foreligger et resultat af Social- og Ældreministeriets udredningsarbejde og der herefter kan findes en langtidsholdbar løsning.

Tabel 3 - Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr., 2022 p/l)	Styringsområde	2021	2022	2023	2024	2025	I alt
Drift af natcafé - Kontaktstedet	Service		3.900				3.900
Udgifter i alt (netto)			3.900				3.900

Risikovurdering og proces

Det vurderes, at der ikke er risiko forbundet med udmøntning af midlerne.

Bevillingstekniske oplysninger**Tabel 4 - Udgifter til service**

<i>(1.000 kr., 2022 p/l)</i>	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ Udgift (I/U)	2021	2022	2023	2024	2025	I alt
Drift af natcafé	SUD	3210 - Udsatte Voksne	U		3.900				3.900
Udgifter i alt					3.900				3.900

Øvrige tekniske oplysninger**Bydel og adresse****Bydele**

Bydækkende? X									
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst	Udenbys				

Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest		
Adresse						

Høring

Ikke relevant.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til drift af natcaféer.